

GLASILO ZDRUŽENJ PROSVETNIH DELAVCEV

DRUŽBENA VLOGA IN NALOGA GLASBENEGA ŠOLSŦVA

Učni kader za pouk zgodovine na splošno-izobraževalnih šolah in učiteljskih

Pri razpravljanju o družbeni vlogi in nalogah nižjih in srednjih glasbenih šol se moramo najprej ustaviti pri vprašanju: kakšni so tipični pojavi družbenega življenja našega časa? Naše življenje se danes odvija drugače, kot pa je pred sto leti, da celo pred nedavnim. Ogromna znanstvena, pa tudi umetniška materija, da katere se je človeštvo povzpelo, zahteva čedalje večjo specializacijo... Pri razpravljanju o družbeni vlogi in nalogah nižjih in srednjih glasbenih šol se moramo najprej ustaviti pri vprašanju: kakšni so tipični pojavi družbenega življenja našega časa? Naše življenje se danes odvija drugače, kot pa je pred sto leti, da celo pred nedavnim. Ogromna znanstvena, pa tudi umetniška materija, da katere se je človeštvo povzpelo, zahteva čedalje večjo specializacijo... Pri razpravljanju o družbeni vlogi in nalogah nižjih in srednjih glasbenih šol se moramo najprej ustaviti pri vprašanju: kakšni so tipični pojavi družbenega življenja našega časa? Naše življenje se danes odvija drugače, kot pa je pred sto leti, da celo pred nedavnim. Ogromna znanstvena, pa tudi umetniška materija, da katere se je človeštvo povzpelo, zahteva čedalje večjo specializacijo...

apoznavanje literature v višjih (dodatnih) razredih (VII.-X.), da postanejo absolventi stalni spremljevalci narodovega glasbenega življenja. Pomanjkljivosti dosedanjega dela pa so: pomanjkanje primerne prostornosti, instrumentov, muzikalij, dobrih pedagogov, neustrezna carsinska politika; pomanjkanje gnotnih sredstev; premajhna angažiranost gojencev NGS (višjih letnikov) v muziciranju doma, v šoli in drugod (prenostanski pouk), še vedno pomanjkljivo izvajanje selekcije med učenci, ki bodo verjetno nadaljevali glasbeni študij, in med tistimi, ki ga ne bodo. Niže glasbene šole imajo predvsem ljudsko-prosvetni karakter, vendar usmerjajo talentiraneje učence v poklicni glasbeni študij. Organizacijski problem je vprašanje, od katerega razreda dalje in kako naj bi se vršila selekcija takih učencev. Srednje glasbene šole so namenjene poklicnemu študiju in imajo značaj solistično-koncertantne (kompozicijske) predprave za študij na Akademiji za glasbo, ali umetniško-pedagoški za delo na splošno-izobraževalnih šolah in na NGS, ali pa priprave na orkestralno, korepetitorsko in spremljevalno delavnost. Pomanjkljivosti teh šol so v glavnem te: pomanjkanje čusta za muziciranje (posebno komorno) in pomanjkanje želje po širši izobrazbi (rezultat: na internih gimnazijah, na strokovnih izpitih); stanovanjska stiska in pomanjkanje lastnih instrumentov; prenikno upoštevanje dosežene kvalifikacije pri nastavitvah

zven strogo pedagoškega poklica; pomanjkljivosti v organizaciji teoretskega oddelka glede na bodeče naloge na osemletkah; upadanje smisla za vokalnost (solistično, zborovsko in zborovodsko). Leta 1949 se je vršila na Bledu v zveznem merilu konferenca glasbenih šolnikov iz cele države, ki je stremela za poenotenjem šolskega sistema na akademijah za glasbo, glasbenih srednjih in nižjih šolah, Marškateri sklepi te konference so se preživeli, so pa nekateri, ki zaslužiho še danes vso pozornost. Med njimi so ti-le: Solanje naj bi bilo na vseh stopnjah glasbenega šolstva brezplačno! Treba je vpeljati sestanke med vodstvi glasbenih šol in med vodstvi splošno-izobraževalnih šol zaradi otrok, ki obiskujejo obojne zavode! Treba je posvečiti vso skrb informativno in štipendiati prvenstveno dilake teoretično-učiteljskega oddelka na srednji učiteljski šoli! Obvezno je treba pritegniti talente iz nižjih glasbenih šol, ki se sami ne morejo več dalje razvijati, na srednje glasbene šole. Treba je nagraditi najboljše gojence na nižjih glasbenih šolah! Kakor se torej more vzbuhati čut za lepoto in samozavest našega današnjega glasbenega občinstva s pravilnim prikazovanjem pravilno izbranega umetniškega dela, tako na drugi strani veliko občestvo glasbe želinskih poslušalcev in izvajalcev podiza k ustvarjanju in tvorji humusa za uspešno in gostoto rast umetni. V tem medsebojnem oplajanju pa igra glasbeno šolstvo vidno, če že ne dominantno vlogo. P. Šivci

Učni kader za pouk zgodovine na splošno-izobraževalnih šolah in učiteljskih. V preteklem šolskem letu se je zaradi spremenjenega predmetnika za nižjo in višjo gimnazijo (in deloma učiteljska) pouk zgodovine na višji stopnji obveznega šolstva skrčil za 1 uro, povečalo pa se je število ur v V. razredu gimnazij in v drugem polletju od 3 na 4 ure. Na učiteljskih je novi predmetnik v prvem letniku dvignil število tedenskih ur za zgodovino na 3 od poprejšnjih 2. Tako je bilo po predmetniku na teh šolah 4381 ur pouka zgodovine: na 165 nižjih gimnazijah 3644, na 36 višjih gimnazijah (vštevši senšansko in Italijansko v Kopru) ter 6 učiteljskih pa 737 ur. Na vseh teh šolah je poučevalo zgodovino 423 predavateljev. Toda med njimi je bilo le 222 kvalificiranih za pouk zgodovine z diploma PMF fakultete oziroma VPS. Vsi ostali, ali konkretno 201 učna moč, pa so poučevali zgodovino po sili razmer, ker na zavodu zaradi pomanjkanja kadrov ni bilo zgodovinarja ali pa so imeli svoje stroke premočno za izpolnitev učne obveznosti. Razmerje med kvalificiranimi in ne kvalificiranimi je bilo 52,98 odstotkov : 47,52 odstotkov, posameznik pa je imel povprečno le dobrih deset ur pouka zgodovine na teden, kar bi kazalo, da je bil učni kader, ki je poučeval zgodovino, slabo izkoriščen. Če bi namreč število zgodovinskih ur razdelili med kvalificirane moči, bi bile le-te ravno polno zasene s svojim predmetom. Toda vedeti je treba, da so kvalificirani kadri po veliki večini usposobljeni tudi za pouk geografije, ki jo praviloma vsaj delno tudi poučuje, Poleg tega so v številu kvalificiranih moči vsi tisti učni moči, ki so dokončali študij po stari študijski skupini z geografijo pod A in zgodovino pod B izpitom in ki poučujejo zgodovino praviloma v manjši meri. Prav tako so na splošno imeli profesorji in predmetni učitelji zgodovinarji večje število ur svojega predmeta kakor nestrokovni kadri, čeprav so bili tudi med temi mnogi, ki so poučevali predvsem zgodovino. Vsekakor pa so bili vsi polno, oni izven Ljubljane deloma tudi prekomerno obloženi z učnimi urami. Stanje učnega kadra, gledano v celoti, je po kvalifikaciji vse prej kakor pa zadovoljivo. Položaj se se spremeni, če vzamemo v obzir le nižje gimnazije, torej višjo stopnjo obveznega šolstva, kar se bo zaostroilo zlasti ob vprašanju nižjše reforme. Na popolnih gimnazijah in učiteljskih je bilo razmerje kvalificiranih in onih brez kvalifikacije 116 : 34 v korist prvih, kar je bilo ob trenutnih kadrovskih razmerah še kar zadovoljivo (77,33 odstotkov : 12,67 odstotkov). Med temi 150 je 97 z visokošolsko kvalifikacijo, 19 z diplomom VPS, in 2 abs. fak., ostali pa niso kvalificirani za pouk zgodovine, čeprav je med njimi 17 profesorjev in 4 predmetni učitelji. Situacija na nižjih gimnazijah pa je sprevržena v korist kadra, ki formalno ni kvalificiran za pouk zgodovine, in sicer v razmerju 106 : 167 (38,46 odstotkov : 61,54 odstotkov). Med njimi je le 20 ljudi z PMF diplomom, 86 predm. učiteljev, med kvalificiranimi pa s številom 100 daleč prevladujejo učitelji. Stanje v posameznih okrajih je povprečno slabše od republiškega povprečja.

K tednu muzejev (Od 6. — 14. oktobra 1956)

Muzeji danes niso več zgolj depoi raznih starin, zgodovinskih dokumentov, preteklosti, raznih redkosti in geološko-bioloških zbirk, ampak so pomembne znanstvene in kulturno-prosvetne ustanove, ki so živo povezane z razvojem in napredkom v nacionalni kulturi. Da je temu res tako, kaže neoprestna rast novih muzejev, ki jih je samo v LR Sloveniji več kar 48. Svoj nastanek, obstoj in potrebo ne upravljujejo zgolj z znanstvenim delom, ampak v posebno važni meri s svojim prosvetnim delom tako, da popularizirajo svoje delo, prirajo stalne in občasne razstave, širijo zanimanje zanje, omogočajo čim večji obisk in skrbijo za strokovno vodstvo po muzeju, se povezujejo z organi oblasti, sorodnimi ustanovami, organizacijami in šolami ter primerno čuvajo slovensko kulturno dediščino. Da bi muzejske ustanove s svojim delom čim bolj služile ljudstvu, prirajo vse bolj tudi v muzejske dejavnosti, ki jih je treba leto tečen muzejev (in po jugoslovanskem primeru prvič v svetovnem merilu tudi mednarodna organizacija UNESCO, ki je to misel tudi sama sprožila), s čimer hočejo, da bi njihove poučne razstave obiskale in si ogledale širše množice in še posebno vse vrste šol, ki bi morale biti z muzeji čim tesneje povezane. Tega bi se morali najbolj zavdati mnogi šolniki — pedagoški delavci, ki bi si lahko ob obisku muzejskih zbirk in razstav marsikatero lekcijo olajšali, jo ponazorili in bolj povežali z življenjem. Saj so muzeji po svojem delu šolam pomoč in nujno dopolnilo šolskemu pouku. Posebno pozornost bi morali pedagoški delavci izkazovati Slovenskemu šolskemu muzeju, ki je nekaterim še celo neznan, čeprav je bil ustanovljen že l. 1898, in po ukinitvi l. 1910. obnoven l. 1938. Ker je bilo o njem le marsikaj napisanega v pedagoških revijah in časopisih, bi vanj lahko našli pot v večji meri tako pedagoški delavci kakor tudi njihove šole z učenci. V Dijaškem domu Ivana Cankarja na Poljanski cesti 30 sloer še nima dovolj prostora, vendar ima v skromnih razmerah zelo poučen eksponat, bogat arhiv in lepo pedagoško knjižnico, ki vsebuje že nad 20.000 različnih zvezkov. Bogastvo tega muzeja črpajo sedaj dodatni, v prvi vrsti peda-

grafikon prikazuje mrežo vašinskih šol v LR Sloveniji leta 1955. V več detajlih je statistično in na grafikon prikazan sistem šol in vojne škode v dobi NOB. Marsikaj o tem prikazuje slike in poljsnjenje tozadevna literatura. Enako kot slavisti bi mogli imeti določene lekcije iz slovenske kulturne zgodovine pred panji in grafikoni v muzeju tudi zgodovinar, n. pr. lekcijo o terzijskem šolstvu, lekcijo o razvoju šolskega poštstva, šolski pohval, sprleval, dekretov itd., tudi vse dosegljivi pedagoški tisk, mladinsko literaturo in literarna dela šolnikov, dalje sodobna šolska učila ter se udeležujejo tudi pri reševanju šolske problematike. Pedagoški posamezniki šolskih strok imajo dovolj gradiva tako za ogled kakor tudi za študij. Slavisti si lahko ogleda in pokazke dijakom dolgo vrsto slovenskih slovnice v originalu od Pulhinove dalje, fotokopije brzišolskih spomenikov, Trubarjev abecednikov itd. Lekcijo o Trubarju in o rformaciji, sploh bi lahko imel ob velikem zanimanju in hvaležnosti dijakov kar v muzejski razstavni dvorani pred panojem »Šolstvo na Slovenskem« s podatki o šolstvu od XIII. — XVIII. stoletja. Klasični imajo svojevrstno zakladnico najrazličnejših učbenikov (komentarjev, pomagal, prevodov in slovarjev) še od leta 1586 dalje. Najstarejša latinska učna knjiga v muzeju je M. Tul. Cicero's. De officiis, lhb. III., ki je omenjena leta izšla v Parizu, a so jo uporabljali pri pouku latinščine v Ljubljani. Germanisti, romanisti in drugi lingvisti morajo dobiti vpogled v razvoj učbenikov svoje stroke in v razvoj obsežne pedagoško-didaktične literature. Zelo hvalno graivo se nudi geografom in zgodovinarjem. V muzeju imajo na ogled najstarejši slovenski globus, ki je bil izdelan v priredbi Ivana Tomšiča v Pragi l. 1870. in madžarski globus iz l. 1840, ki so ga uporabljali v šoli v Belfincu. Vreden ogleda je tudi Kozlerjev zemljevid slovenskega ozemlja, dalje zelo nazoren zemljevidni grafikon »Stanje šolstva na Slovenskem v terezijanski dobi 1775—1780«, potem številni grafikon šolske mreže od l. 1814, preko leta 1941. In 1944/45, do leta 1948, ter Sistem šolstva LRS iz l. 1851, na katerem je razvidna tudi skrb za izobraževanje delavcev. Veliki

Razpis Inspektorskega mesta za obvezne šole. Svet za šolstvo LRS razpisuje mesto inspektora za obvezne šole. Prilici za to mesto morajo imeti najmanj 10-letno učiteljsko prakso. Prednost imajo tisti, ki se udeležujejo v pedagoškem tisku in ki imajo nekaj let inspektorske prakse za osnovne šole. Reflektanti naj vložijo prošnje z opisom službovanja in kratkim življenjepisom najkasneje do 1. novembra 1956 pri Svetu za šolstvo LRS, Ljubljana, Zupančičeva 3.

Opozorilo. Blagajnik DUP prošloma naj po poslanih pološčah čimprej nakaže NAROČNINO za III. tromesečje, obenem pa tudi morebitne zaostanke za prejšnja tromesečja. Prosimo, da nam za premešene naročnike pošljete dosedanj in tudi novi naslov (predvsem pošto). Pri tovarših, ki so službo šole nastopili, napisite oznako »novinec«. V odgovorih na dopise uprave označite tudi številko, na primer, kjer se razmetava s kadri oziroma se jih neprav. uporablja. Uprava, I

Ali je treba „Profesorsko samopomoč“ vključiti v sklade za vzajemno pomoč

Zvezni izvršni svet je letos v mesecu aprilu izdal uredbu o skladih za vzajemno pomoč (Ur. l. F. R. J. št. 15). Po tej uredbi bi morali vsi skladi ki jim je namen...

V založbi OLO Trbovlje je izšla 96 strani obsegajoča knjižica »Spodnje slovensko Posavje« kot priročnik za učiteljevo, ki poučuje domoznansvo v III. razredu osnovnih šol.

Spodnje slovensko Posavje

prave slike o stanju združnosti v Posavju v priročniku ne dobimo. In vendar bi morali biti otroci na tej učni stopnji že tu...

Kaj bomo delali

Kdor je prebral uvodni članek tor. Zdesarila »Našim občinskim odborom. V zadnji številki PD, je lahko spoznal, da ima organizacija prosvetnih delavcev zelo široko delovno področje.

Trije primeri pravilnega odnosa do prosvetnih delavcev

Zal moramo ravno mi prosvetni delavci mnogokrat grajati nepravilni odnos poednih odločiteljev, ki pa imajo ponekod do prosvetnih delavcev...

Novak Jože Mladinski tisk na šoli Šmartno ob Paki

Vsakemu učitelju, pa tudi večini staršev, je znano, da uspevajo v šoli bolje oni otroci, ki poleg vsakega učenja posvetijo nekaj časa naši šepi mladinski knjigi, našemu že izven meje priznane mladinskemu tisku.

opravimo. Problem je vreden in potreben razmišljanja in dela. Brez posega na to področje naša bodoča šola ne bo popolna.

Še nekaj misli o šolski reformi

Vedno določene in jasne se kažejo obrisi naše nove šole. Postavljene so okvirne skupine predmetov, osvojena osnovna načela in objavljen koledar. Menim pa, da z aktom zadeve ne bomo rešili, ampak da bo treba nenehno izpopoljevati in dopoljevati predložene osnutke po načelu »iz prakse za prakso«. Zato smo pa v prvi vrsti poklicani mi, ki na šolah poučujemo: vsaka nova rešitev namreč mora prekaliti v pravih sentimentalnem in prizanesljivem ognju vsakdanje prakse. Zato se mi zdi pasiven odnos precejšnjega dela šolnikov do teh vprašanj nedopusten in povsilen - saj končno delamo zase, za izboljšanje svojih delovnih pogojev in s tem tudi za izboljšanje uspeha. Nevzdržno je mnenje, da bodo namreč tisti, ki so si reformo »izmislili«, tudi že dalj popoinoma izdelano aparaturo za njeno izpeljavo - kakor sem slišal na neki konferenci. Kdo pa so tisti imaginirani »oni«, ki reformo »delajo«? To smo vendar mi sami, vsi, ki se vsak dan ubadamo s težavnim in naravnost težakim poslom vzgoje mladine. Če kdo, potem bo nova šola nujno zahtevala od vseh šolnikov ustvarjalnega dela, ne le reproduktivnega. Vsak zakonski osnutek je mrtva dogma, če ni ljudi, ki bi ga tudi izpeljali v tisti smeri, ki so jo avtorji postavili. Pri tem pa ponovno zadenemo na tisto bistveno, o čemer vse premo govorno in ki je ob vseh takih podrobnih razpravah nekako skromno ob strani, kakor da je samo po sebi razumljivo, da so nosilci in izvajalci teh reform dokončno »izdelani«, brez reparatur in brez debate. Poudariti želim, da je uspeh reforme predvsem v ljudeh, ali kakor je v novem času navada reči - v subjektivnem faktorju. V tej smeri pa se mi zdi, da smo precej zamudili, oziroma premalo mislili nanjo. Precej smo spregledali, da je treba vsako akcijo idejno in psihološki pripraviti med ljudmi, usvariti tista plodna tla, ki bodo rodovojno in z navdušenjem, z notranjim zadovoljstvom in prepričanjem sprejela novo seme, ga budno čuvala in z ljubeznijo gojila. V kolikor bo reforma prišla med ljudi le kot direktiva, ki naj »ustvari« nekaj novega, ne pa kot rezultat zavestnih družbenih sil in spoznanj, kot življenjska nujnost, izvirajoča iz specifične graditve socializma v naši domovini in prodirajoča v zavest slehernega državljanca - ne bo rodila pozitivnih sadov, ki si jih vsi želimo. Zato pa - ali »so naše njihve zornice«?

Če govorimo o ljudeh, pa seveda takoj trčimo ob vprašanju današnjega DRUŽBENEGA POLOŽAJA ŠOLNIKA. Ljudje bežijo iz osovite službe, dotoka na učiteljska ni, še vedno manjka ogromno učiteljev in profesorjev. Vsi čutimo, da nas v družbi ne obravnavajo tako, kot bi nas morali zaradi naše izobrazbe in nadvse odgovornega dela, da iz dneva v dan doživljamo nevedne in

hude, celo žaljive trenutke. To prazen jemlje tisto samozavest, odločnost in stanovski ponos, kar vse je nujno za uspešno opravljanje tako težavnega in pred družbo odgovornega poklica. Kar poskusimo primerjati profesorja z zdravnikom ali inženirjem! Ali ne bi bilo nadvse koristno, če bi analizirali vzroke tega stanja in skušali stvar postopno izboljševati? Morda je v ljudeh še preveč tistega starega, kar je učitelja smatralo za privešek posameznih režimov, Jermanov je bilo pa malo? Da ga smatrajo še sedaj le za izvirševalca oblastnih akcij v dobi obveznih odkupov? Da v ljudeh avtomatično pade ugled, če je finančna zmogljivost majhna, ali drugače - da »obteka naredi človeka«? Nekaj politični funkcionar mi je zatrjeval, da ljudje cenijo človeka po njegovem družbenem prispevku. Kdo pa več prispeva kot mi? Sicer se pa z njim strinjamo, če gre za izvenšolsko uveljavljanje in delo, toda... Ali ne odteguje marsikoga izmed nas od tega dela skrb za najosnovnejše materialne pogoje? Začarani krog?

V gospodarstvu vsak zakonski osnutek ali uredba spremljajo določeni instrumenti, ki naj zagotovijo pravilno izvajanje. Pri nas se delo ne da normirati. Prav tako so soglasno izjavili na nedavni anketi tudi novinarji: »Duševno delo se ne da normirati«. Kako bomo potem mi zagotovili izvajanje, ko se celo v gospodarstvu najde luknja, skozi katero se izmuzne domiselni ekonomist. Samo subjektivni faktor? Delo v razredu zgolj z močjo prepričevanja, s

kvalitetnim, dobro in skrbno pripravljenim delom? Z neskončno potrepljivostjo, brez sankcij? Ko pa so živci marsikaterega šolnika, posebno onega, ki je aktivno prenašal težo vojne, že zelo načeti in tega kratko malo, ne zmore več. Otroci pa postajajo vedno bolj nedisciplinirani: ne priznavajo avtoritet, nastopajo z edinimi vzorniki: slabimi, nekontroliranimi filmi in neokusnimi magazini, s celotnim inventarjem. V našem najbolj branem tedniku sem zasledil notico v drobnem tisku, kjer se štrindvajsetletna učiteljica takole pritožuje: »Današnjega otroka vsi obožujejo, mu vse dopuščajo, in ima zato šolo za svojo zabavo ter misli, da je v središču vsega. Učitelj je nekak hlapec, odvisen od njegovih muh. Brž ko se otroku zazdi, da so učne knjige nekoliko »pretežke«, jih komisija takoj zamenja za lažjimi, podobne zmeraj bolj izpodrivajo branje, lepota govornice besede in pravopis pa sta vedno bolj potisnena v ozadje. Nove učne metode ustvarjajo rod, ki bo živel brez reda in ne bo imel spoštovanja do nikogar in do ničesar.« To je bilo v Ameriki, ali vprašam vas »Koliko smo se pa tudi pri nas že amerikanizirali?« Smo ob reformi že mislili kaj na disciplino, red, vestnost, natančnost, odnos do dela ipd. Skratka: Z novo šolo tudi nove sankcije, brez katerih vzgoje ni!

Menim, da se ob teh vrsticah odpira vrsta vprašanj, ob katerih bi se kazalo zamisliti.

Andrej Česen-
Skofja Loka

Razpis

Zavod za proučevanje šolstva v Ljubljani
 RAZPISUJE po eno delovno mesto:
vodje odseka za posebno šolstvo,
vodje odseka za didaktiko in metodiko,
vodje odseka za politehnično vzgojo,
vodje odseka za šolske zgradbe in opremo
 in eno delovno mesto
referenta za finančno-ekonomsko poslovanje
Zavoda.

Za razpisna delovna mesta vodij odsekov lahko zaprosijo strokovnjaki, ki so se že doslej teoretično in praktično bavili s problematiko, zajeto v navedenem odseku, in ki imajo za takšno delo tudi ustrezno strokovno kvalifikacijo.

Za delovno mesto referenta za finančno-ekonomsko poslovanje Zavoda je potrebna najmanj nižja srednješolska izobrazba iz finančno-ekonomske stroke in še nekajletna praksa.

Prošnje za razpisna delovna mesta s prilogami (zadnje šolsko izpisevalno ali diploma, kratek življenjepis s podrobno navedbo dosežanega strokovnega dela) je treba poslati najkasneje do 31. oktobra 1958 Zavodu za proučevanje šolstva v Ljubljani, Zupancičeva ul. 3/IV, Ljubljana.

Živi spomeniki iz zgodovine slovenskega učiteljstva

Te dni so obhajali 50-letnico mature bivši maturanti letnika 1908 mariborske drž. učiteljske. Izjemoma je bilo v tem letu med 28 maturantj 16 Slovencev, kar je bila takrat redkost, saj so mariborsko učiteljske obiskovali ne le nemški učiteljski študenti iz Spodnje Štajerske, temveč pod pritiskom Schulvereina in Südmärke tudi skoraj vsi iz Srednje in mnogi tudi iz Gornje Štajerske, čeprav je bilo mariborsko učiteljske namenjeno v glavnem le Spodnji Štajerski. Hotelj so s tem priznati in varovati nemški značaj tega zavoda. Mimo takratnega ravnatelja učiteljske H. Schreinerja ima gotovo največ zaslug, da so v tem letniku prevladovali Slovenci, takratni slovenski profesor na učiteljsku in poznejši ravnatelj tega zavoda dr. Matko Fotočnik, ki je bil tudi razrednik tega letnika. Oba sta prav očetovsko skrbela za napredek zlasti slovenskih učiteljskih in jih tako privedla do mature in preko nje. Mariborsko učiteljske je dalo tega leta 16 novih slovenskih učiteljev, vzgojenih v zavednem slovenskem duhu in v ljubezni do učiteljskega poklica. Vsi so se zaposlili v severni Sloveniji v učiteljski službi ter ji ostali zvesti do konca svojege službovanja, čeprav se jim

nov, in sta bila od okrajnega zastopa v to šolsko korporacijo kot v posmeh izvoljena med drugimi Nemci tudi oba tovarnarja žganja Maks Straschij in Simon Hutter, ki sta tako lahko v okrajnem šolskem svetu nadaljevala svojo »šnopsarsko« politiko za uničevanje slovenskega življa v ptujskem okraju. V to sršenovo gnezdo se je podala l. 1906 polovica novih slovenskih učiteljev iz mariborskega učiteljske. Žal je neizprosna smrt kruto redčila njih vrste. Tudi dve svetovni vojni sta zahtevali svoje žrtve. Od takratnih 16 slovenskih učiteljev so umrli: Zireh Lojze - Lovrenc na Dr. p., Horvat Franc - Ptuj, Ledinek Jože - nerja pred njegovim spomenikom. Fridl Adolf - Svetinje pri Ormožu, Stopar Vinko - Velenje, Ivajnski Ludvik - Videm ob Ščavnici, Drogenik Draggo - Laško, in Omerzu Karl - Trbovlje. Od ostalih 8 se jih je 5 zbralo na proslavi petdesetletnice mature, in to tovarnarji - Čeh Ivan z Male Nedejše, Kislinger Juro, Laško, Lešnik Mirko, Maribor, Pokeržnik Ferdo, Ptuj in Sel Janko, Maribor. Dva sta bila priklenjena na bolniško posteljo, eden pa službeno zadržan. Zbrani jubilarji so se poklonili ob priliki proslave 50-letnice mature spominu svojega bivšega ravnatelja in največjega slovenskega pedagoškega pisatelja Schreinerja pred njegovim spomenikom. A. K.



ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

- LISTI:**
 CIBICAN št. 1 je že izšel; št. 2 izide konec meseca.
 PIONIR št. 1 je že izšel; št. 2 izide konec meseca.
 PIONIRSKI LIST št. 1 je že izšel; št. 2 izide 10. oktobra.
 Obveščamo vse poverjenike, da jim lahko naknadno dostavimo tudi prve številke.
- JEZIK IN SLOVSTVO**
 - revija, izide konec meseca. Celoletna naročnina znaša 450 din. Naročnina za dijake, naročene na skupinski naslov, pa 360 din.
- NOVE KNJIGE:**
 »CEBELICA« (cena broš. 50, vezana 110 din).
 A. Martič: BELKO - že izšla.
 V. Winkler: MALI SMOLČEK - izide konec meseca.
- KNJIŽNICA »SINJI GALEB«**
 J. Jalen: BOBRI I. del - že izšla.
 J. Jalen: BOBRI II. del - izide konec meseca.
- »KONDOR«** (cena 130 din).
 F. Bevč: KAPLAN MARTIN ČEDERMAC in A. S. Puškin: STOTNIKOVA HČI sta že izšli. Do konca meseca izidejo še: Homer: ILIADA in I. Cankar: KRIZ NA GORI. Šolskim knjižnicam bomo ti dve knjigi takoj ob izidu dostavili. Poverjenikom bomo pa dostavili meseca novembra. V kolikor imajo poverjeniki drugačne želje, naj nam jih sporočijo.
- ZLATA PTICA - PRAVLJICE** (cena 300 din).
 L. Zupanc: ZAKLAD NA KUČARJU (tretja knjiga lanskega programa) je že izšla. F. Wolf: PRAVLJICE ZA VELIKE IN MALE (četrti knjiga lanskega programa) je že izšla. S to knjigo je lanski program založbe zaključen.
- GLOBUS - FOTOPISI** (vsaka knjiga stane 300 din).
 M. Herzog: ANAPURNA je že izšla. V. N. Kunin: VASCO DA GAMA - je že izšla. S tema knjigama je zaključen lanski letnik zbirke potopisov.
- RAZNO:**
 Opozarjamo vse poverjenike na izrezanke, zbirka 8 izrezank stane samo 80 dinarjev.
 Izšla je tudi knjiga ilustriranih pesmic G. Viteza: PREPELICA (knjiga stane 150 din).
 Vse gimnazije obveščamo, da je pravkar izšla zgodovina za IV. razred nižjih gimnazij; avtorji: F. Gestrin, J. Hainz in dr. M. Mikuz.
- ZALOŽBA »MLADINSKA KNJIGA«**
 Ljubljana, Tomšičeva ul. 2.

Založba »Obzorja« Maribor

izdaja za šole vse vrste tiskovin, učila in zvezke

ZALOŽBA »OBZORJA« MARIBOR

Izdaja izbrane pravljice vseh narodov sveta. Pred kratkim sta izšla 54. in 55. zvezek zbirke »PRAVLJICA«:

Eva Robnik: GROZDJE STARE MAGDIČKE
 Norveške narodne: GRAD SOIRA MOIRA

ZALOŽBA »OBZORJA« MARIBOR

Izdaja priročnike za učitelje, kulturne in ljudskoprosvetne delavce. - Posebno skrb posveča izdajanju mladinske literature.

Prosvetni delavci! Čitajte in kupujte knjige, priročnike in publikacije, ki jih izdaja Založba »Obzorja« Maribor